Spelmansglädje...

— Forts. fr. sid. 1 —

Och en bra spelledare. Han heter Harry Pettersson och förde nu an hela den närmare 150 man spelstarka skaran i början och slutet då det klingade allspel med väldig klang, förbluffade rent och rytmiskt medryckande.

Mungalåten förstås

öppnade festen och sedan ordföranden Emil Olsson hälsat välkommen till publik och spelare fortsatte man med en polska från Boda och den litet hötorgsgranna Delsbovalsen som står i klass med Hammarforsens brus eller Evestaforsens, vilken som helst av dom, och faller liksom lite ur ramen för den fina låtrepertoaren. Då var det bra mycket bättre klass på skänklåten som kom sedan.

Turen till lagspel kom först till sörmlänningarna. Det var som alla lag den här gången lagom stort. Det är en bra regel som arrangörerna numera håller fast vid, detta att minska lagen och minska antalet låtar till högst tre, rimligtvis två. Fortsätt med det så får den långa föreställningen välbehövlig omväxling. Kunde också speakern lära sig tala tydligt och långsamt i mikrofonen så vore det ännu trevligare.

Som sagt sörmlänningarna spelade först, bara en enda låt, en brudmarsch som annonserades fasligt högtidligt och omständligt. Spelet var inte så lyckat, ingen rytmisk spänst och lite falskt. Laget skulle ha fått chansen i en bit till.

Studentlag f.f.g.

Sedan kom en av eftermiddagens sensationer, kvartettlaget från Gästrike-Hälsinge nation och därmed gjorde för första gången i de uppländska spelmansstämmornas historia studenterna sin entré och så de spelade! Säkert och "gammalt". Kanske litet väl inriktat var laget på att rekonstruera och patinera låtarna. De spelade med förstämda fioler, vilket gav spelet ytterligare kraft och fyllig klang. Och de drillkonkurrerade riktigt styvt med dalmasspel, som ju är extra krusigt. Gånglåt från Medelpad var fint dur-moll stämd och Trollens dans satte laget riktig skjuts på.

Så kom Grangärde-laget, litet försiktigt och simmigt i spelet och låtar av föga originalitet.

Nytt inslag

i spelmansstämmoprogrammet blev en vissångares framträdande. Han hette Tore Sander, hade en utmärkt röst och en distinkt diktion och föredrog ett par visor, en visa efter Maria Vilhelmina Lundberg i Tensta, uppteckna av Ruben Liljefors och en annan upplandsvisa — den finns väl i många landsskapsvarianter — "Jag unnar dig allt gott". Sander var stockholmare, åtminstone sällade han sig till Stockholms spelmansgilles lilla lag och det satte fart på en polska efter Gåsanders.

Prov på att ungdomen drar in i spelmansmusiken fick man ett vackert sådant när fem ungdomar från Kungsängen, Upplands Bro, med medelåldern 13 år nätt och behändigt spelade upp tre låtar, som livligt applåderades.

Utstuderat spel

Västmannnalaget hade en vida högre medelålder med mycket grånade hjässor men sannerligen det var något senilt över spelet för det, även om själva låtarna var litet "billiga". Ett utstuderat konstrikt spel presenterade dalaparet Östlund som låtit höra sig förr och beundrats, särskilt frun, för sina färdigheter och fina uppfattningar av en bra låts rätta puls. Kanske blev det litet väl utstuderat i fraseringen och inte något "bondspelsmaner" precis men det var fängslande.

Medelpads lag var en trio och spelade rätt bra, så där litet orent som det brukar vara oftast. Men den "gamla" Kyrkmarschen var mer än lovligt långtråkig och överarbetad av bearbetaren. Örebrolaget med dess skäggprydde småländske speaker sprider alltid trivsel, så nu i år och i ett charmant friskt spel i Smålandspolska — den vackraste sextondelspolskan i hela landskapet — och i en försynt, nätt vals från Närke.

Ungdom, ungdom

Så kom där ett par spelmanslag från Södermanland också ungdomar som inte skämde ut sig alls, tvärtom, och bevisade ytterligare att ungdomsintresset för folkmusiken finns i dessa beatlestider. Man fick till och med höra ett mjukt välklingande klarinettspel, vilket är ovanligt bland klarinettspelande spelmän. Kristina Tro hette en ung dam som spelade solo en låt från Härjedalen och skapade en särskilt fin stämning den stunden.

Det blev sedan dags att släppa Viksta-Lasse lös. En spelmansstämma utan honom är svårt att tänka sig. Han och hans kumpan mästaren Erik Sahlström hade visserligen denna dag uppdrag på annan ort, men hann till stämman i tid för att ge publiken vad de suttit och främst väntat på Lasses knäböjningar, breda skratt och flinka fela och Sahlströms kristallklara harpa. Det blev de stora slagnumren Byggnan, Gåsanders polska och Sahlströms Spelglädje, som nu också är vorden klassisk liksom Byss Kalles förträffliga Byggnan.

Nyckelharpospel av åtta harpor med Sahlström i spetsen var också en sån där högtidsstund som endast en uppländsk spelmansdag kan bjuda på. Det blev ytterligare smålagsuppvisning av god klass innan hela gänget avslutade som det börjat med stort, mäktigt allspel, vilket tjusar men bör serveras i lämpliga portioner såsom det gjorde denna lyckade oktoberstämma.

C. G.

FOLKET TISDAGEN DEN 3 MARS 1964

Gammalt och ungt

Bröderna Arvid Pettersson (81 år) och Edvard Pettersson (73 år) spelar en vals från år 1910 tillsammans med 16-åriga tösen Christina From från Gnesta.

Trosa spelmanslag har sina övningskvällar allt emellanåt.

Häromkvällen samlades spelmännen i Centrumskolan, Vagnhärad. Gästerna för kvällen var från Södertälje spelmanslag. Tillsammans var det ett 20-tal fiolspelare, varav tre kvinnliga. Det var en stor glädje för älskare av allmogemusik att höra de tjugo violinernas välljudande toner klinga ut.

Bland de gästande fiolspelarna märktes Christina From, Södertälje spelmanslag. Hon är bosatt i Gnesta, men är medlem i Södertälje spelmanslag. Hon visade sig vara en mycket duktig fiolspelare — vid endast 16 års ålder. Vad månde bliva? I en paus förekom kaffesamkväm.

Strengnäs Tidning
med Mariefreds Tidning
119:e årgången

Tisdagen den 11 febr. 1964

Sveriges äldsta violonist?

Vid en länkträff i Örebro i lördags fick gästerna, bl. a. från Åker, stifta bekantskap med ett par fiolspelare som gjorde storsuccé. 86-åriga Olga Karlsson och hennes 60-årige son Holger från Örebro — se bilden — framförde sex låtar. Gumman var fenomenal och man kunde inte höra en falsk ton, berättade Åkersborna, som var mäkta imponerade. Fru Karlsson torde vara Sveriges äldsta violonist. Hon började när hon var elva och spelade upp för Zornmedaljen när hon var 71 fyllda.

Södermanlands Nyheter *Lördagen den 14 mars 1964*

Gnesta

GNESTA-DAGA LOKALFÖRENING AV RÄDDA BARNEN håller sitt årsmöte i Samrealskolans aula på måndag kväll. Generalsekr. Christer Uggla berättar om en resa genom hungers och nödens länder med färgfilm. Det blir vidare musik av Christina Frohm tillsammans med elever vid Centralskolan.